

BESZÁMOLÓ
az NKA Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma által támogatott,
208111/00021 azonosító számú pályázat megvalósításáról,
Forray Iván: Utazási album című művének restaurálása

Pályázatunk célja a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár történeti gyűjteményében található nagy méretű, jelentős kulturális értékű könyv restaurálása volt.

A szerző Soborsini gróf Forray Iván (Soborsin, 1817. április 17. – Bécs, 1852. június 27.) császári és királyi kamarás, festőművész 1840-es európai utazását követően 1842-ben Keletre utazott. Mindenhol jegyzetelt és rajzolt. Ebből az anyagból állt össze halála után kiadott Utazási albuma:

Utazási album : Olaszország, Malta, Egyiptom / ... gróf Forray Iván eredeti rajzai és jegyzetei szerint. - Pesten : Lauffer és Stolp, 1859. – 41 lap. : ill, 39 színes tábla ; 2° (70x53 cm) Fatáblás díszkiadás, címlapján domborművel.

A könyv eredeti állapotleírása: az album nagy méretű, a kötéstábla sarkain kopások, a nyílásaiban a bőr elrepedt, törött. A gerinc felső részén kb. 10 cm, alsó részén kb. 5 cm letörött és elveszett. A könyvtest és a kötés különvált, szétesett.

A kötet restaurálása pályázatban szereplő terv szerint történt, melynek folyamatáról a restaurátor szakember készített – fotókkal dokumentált – részletes beszámolót, melyet jelen beszámolónk részeként csatolunk.

A pályázati beszámoló elérhető: <http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/> és a <http://www.bacstudastar.hu/palyazatok> oldalakon.

Kecskemét, 2022. május 25.

Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet
megyei könyvtár-gazdátó
habilitált egyetemi docens

RESTAURÁTORI DOKUMENTÁCIÓ

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár tulajdonában lévő
1859-ben kiadott, gróf Forray Iván Utazási Albumáról

Tárgyleírás:

Utazási Album Soborsini gróf Forray Iván eredeti rajzai és jegyzetei szerint.
Kiadta: gróf Forray Endréné Brunswik Júlia grófnő, Pest 1859. Lauffer és Stolp
Szerző és gróf Nádasdy Tamás arczképével.
Császár Ferencz írta hozzá gróf Forray Iván életrajzát.
Színes könyvomatú 40 képpel és iniálékkal.

A kötés mérete: 69,2 x 54,5 x 5,8 cm.

A könyvtest mérete: 68,2 x 53 x 4 cm.

A könyv összesen 81 szöveges lapot és színes litográfiát tartalmaz.

Díszkiadás. Vastag karton táblás, gerincén bőr borítású, tábláin vászon borítású album. Gerincén és a táblák közepén aranyozás, valamint elől sülyesztett medailon. Táblák sarkain réz csúszó gombok.

Valószínűleg egy litográfia elveszett, jelenleg 39 db. található az albumban.

Állapotleírás:

Az album igen nagy méretű, nehéz. Táblái aránylag jó állapotban megmaradtak. Sarkain és élein kopások, szakadások. A gerinc felső részén kb. 10cm, alsó részén kb. 5 cm-én a bőr letörött és elveszett. A nyílásaiban a bőr elrepedt, eltörött.

A könyvtest és a kötés különvált, szétesett. A könyvtest lapjaira hullott szét.

Az eredeti rögzítési mód nem világos, csak két lapnál találtam papír csíkozást, azonban fűzésre nem utalt semmi.

Élben ragasztás nyomai láthatóak, ami igen különös egy ilyen nagy es nehéz albumnál.

Mivel a nyomatok kilógtak a kötésből, ezért éleik megsérültek, kisebb szakadások, gyűrődések és hiányok keletkeztek. Az élek elpiszkolódtak.

Az előzékek vászon nyílásúak, színes mintás papírborítással.

Az oromszegők megmaradtak, piros bőrből készültek, csíkos aranyozással.

A restaurálás leírása:

A könyvtest lapjait szárazon tisztítottam, latex szivaccsal, radírszivaccsal és puha radírral.

A gyűrődéseket kisimítottam, a szakadásokat japánpapírral megragasztottam. A hiányokat régi savtalanított rajzkartonnal egészítettem ki.

A lapokat egyesével kipréseltem. Savmentes, 110gr-os papírt festettem megfelelő színűre akvarellel. Ebből vágtam csíkokat, majd kettesével összeragasztottam a lapokat metil-cellulózzal. Ismét préseltem a kijavított könyvtestet. 4 db. vászoncsíkra fűztem fel az íveket. Az első – és utolsó ívekre vásznat hajtottam át, ez köti majd össze a táblalemezt a könyvtesttel.

Ezt követően foglalkoztam a kötéssel. mindent portalaníttam. A gerincbőrt leválasztottam.

A könyv gerince sok rétegből állt. A gerincet először egy gázsival kasírozták, majd egy vászonnal, mely túllógott a gerincen, erre került fejnél-lábnál a bőr oromszegő. Ezután szintén egy vászon kasírozás következett, majd rá egy karton gerinclemez. Erre ráhajtották az előbbi vásznat, ráragasztották – így alakították ki a gerinc hüvelyét. A bőr alatt még volt egy vászon a táblák külső oldalára ragasztva.

A gerincbőr táblán lévő maradványát leválasztottam. A táblák sérüléseit kijavítottam, ahol kellett vászonnal kipótoltam.

A könyvtestet gerincét az eredeti módon és sorrendben kasíroztam gázsival, vászonnal, gerinclemezzel, így kialakítottam a stabil gerincet.

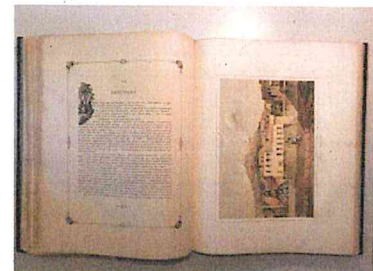
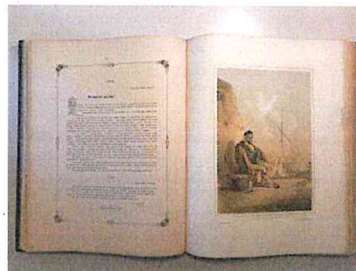
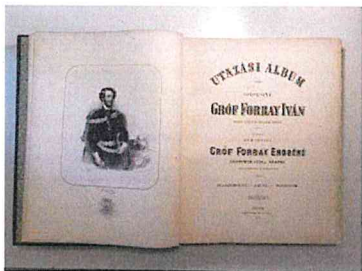
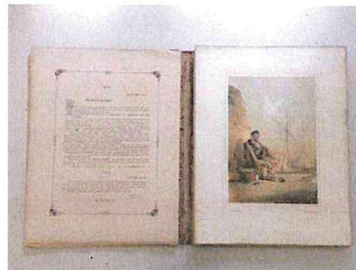
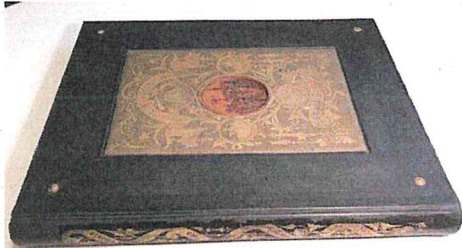
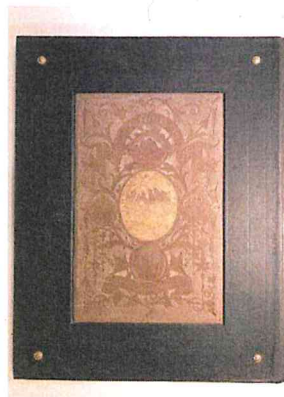
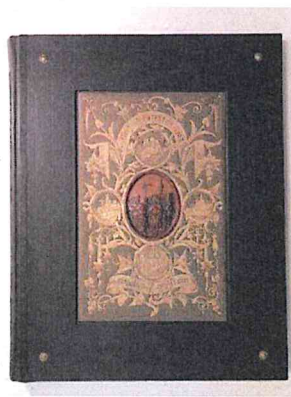
Az eredetivel megegyező módon összeépítettem a táblákat és a könyvtestet.

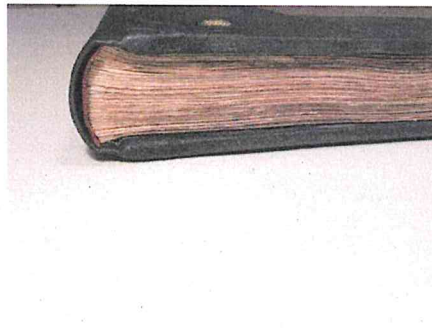
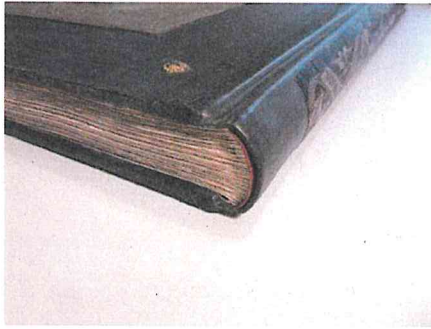
Új festett juhbőrből készült a gerinc.

Belül az eredeti vászonnyílás alá ragasztottam gerinc kasírozó vásznat és a fűző vászonszalagokat.

A gerincre visszaragasztottam az eredeti gerinc bőrt.

Az album nagy mérete és a táblák súlya miatt fontos, hogy minden kinyitáskor alá legyen támasztva a tábla!

Budapest, 2022. május 15.

Lente Zsuzsanna
okl. textilrestaurátor művész
könyv- és papírrestaurátor
Tel:30-390-2020

Magyar Restaurátorkamarai tagszám: T-4-219
alanyi adómentes kisadózó egyéni vállalkozó
adószám: 41815894-1-43
nyilvántartási szám: 53195193